

Ztracená paměť?

Místa nacistické nucené práce v České republice

Pracovní list k výstavě

Sezimovo Ústí

Moravské a slovenské strojírný, dceřiný podnik akciové společnosti Baťa ve Zlíně, hledaly od roku 1938 nové pracoviště. Volba připadla na Sezimovo Ústí v blízkosti jihočeského města Tábor. Stavební práce v Sezimově Ústí byly zahájeny v červnu 1939. Vedle výrobních hal strojírenského podniku zde mělo být podle zlínského vzoru zřízeno také dělnické sídliště. Areál strojírenského a funkcionalistické sídliště byly vybudovány s pomocí židovských pracovníků, nasazených zde na nucené práce.

Odliv pracovních sil do Německé říše kvůli zvýšeným potřebám válečného hospodářství zastavil v roce 1941 výstavbu továrny a sídliště dceřiného podniku firmy Baťa v Sezimově Ústí. Vedení podniku proto začalo aktivně usilovat o využití židovských pracovníků, kteří měli nahradit chybějící síly. V červnu 1941 zaměstnal závod MAS v Sezimově Ústí 65 Židů (mužů). V souladu s tehdejší platnou legislativou byli do velké míry izolováni od svého okolí, ale nikoliv hlídáni. Nucené práce u MAS nicméně tyto muže na podzim roku 1941 neuchránily od masových deportací do ghatt a táborů.

Židé v Německé říši a v Protektorátu Čechy a Morava byli postupně vytlačováni z pracovního trhu a zbavováni práv. Již v březnu 1939 protektorátní vláda zakázala Židy zaměstnávat ve státní správě. Po zákazu pracovat ve státních úřadech přišly na řadu i soukromé profese. Svou praxi museli zavřít židovští lékaři a advokáti. Od roku 1939 už Židé nesměli vést firmy. Židovští zaměstnanci mohli být bez udání důvodu propuštěni s tím, že měli nárok na pomoc v nezaměstnanosti ve výši „k živobytí nezbytně nutné“. Pro Židy neplatila žádná pracovní ochranná opatření a neměli nárok na dovolenou nebo vyplacení mezd předem v případě nemoci, jako tomu bylo u ostatních. Za porušení pracovní povinnosti jim hrozil trest odnětí svobody.

Otto Brössler se narodil roku 1904 v Uherském Hradišti. Od ledna 1937 pracoval ve Zlíně u Bati jako vedoucí závodní garáže a automobilové dílny. V roce 1939 byl přemístěn do Sezimova Ústí na pozici zámečníka. V listopadu 1942 byl i s rodinou internován v ghettu v Terezíně. V únoru 1943 tam zahynul jeho pětiletý syn Karel. Koncem září 1944 byl Otto Brössler deportován do koncentračního tábora v Osvětimi. Osvobození se dočkal v koncentračním táboře Mauthausen-Gusen. Po válce i s manželkou Georginou, která konec války prožila v táboře Mauthausen, emigroval do Izraele.

„Židovské obchody v Ústí Sezimově nebyly. Zato však jich v Táboře bylo dosti, které byly později označený jako „Jüdisches Geschäft“. Ani židů, ani jejich majetku zde nebylo. Toliko – a to později – v továrně bývalých závodů „MAS“ pracoval jako montér žid jménem Otto Brössler, kterého dlouho

ještě závod jako potřebného pracovníka držel, úmyslně, jen aby nebyl s ostatními židy odsunut. Bohužel tomu stejně nešel. Později jej Němci sebrali, stejně s posledními židovskými transporty. Byl sebrán i se svou manželkou a pětiletým synem.

S transportem odvezen do sběrného židovského tábora v Terezíně. Byl to tedy v naší obci jedinec, který musel podle nařízení nosit na kabátě všitou žlutou hvězdu, prý „Davidovu“, již byli označováni všichni židovští příslušníci, tak zvaná „nečistá rasa“. Náš žid Brössler se po revoluci s manželkou vrátil s podlomeným zdravím, avšak bez syna, který zemřel na tyfus.“

Kronika obce Sezimovo Ústí, SOkA Tábor.

Náměty k další práci:

Jaký byl důvod vylučování Židů ze zaměstnání a dalších protižidovských opatření?

Proč byl Otto Brössler s rodinou poslán do Terezína, když se závody v Sezimově Ústí potýkaly s nedostatkem pracovních sil?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....